

Over to you, Mr. Brown

Anthony Giddens

Polity Press. Cambridge, 2007

Muriel Casals | muriel.casals@uab.cat

Professora d'Economia de la UAB

Observar la reflexió que es fa al voltant del Partit Laborista britànic (Labour Party) és interessant quan ens interroguem sobre com voldríem que fos un programa socialdemòcrata per a Catalunya.

La lectura de dos dels molts llibres que s'han publicat entre el final del mandat de Tony Blair i l'arribada de Gordon Brown al capdavant del govern britànic és especialment suggeridor. D'una banda, el sociòleg Antony Giddens fa una aportació en forma de consells al nou primer ministre i, d'altra banda, Larry Elliot i Dan Atkinson, dos periodistes especialitzats en temes econòmics, donen a *Fantasy Island. Waking up to the Incredible Economic, Political and Social Illusions of the Blair Legacy*¹ una visió crítica del que han estat els anys del govern del New Labour –Nou Laborisme.

En tots dos casos es tracta de llibres escrits des de la simpatia cap al Partit Laborista i els plantejaments de la política d'esquerres. Hi trobem dues visions bastant diferents del que ha estat i del que representa el programa del nou laborisme, de manera que llegir-los un al costat

de l'altre és en bona manera un exercici complementari. En tot cas, arribem al convenciment optimista que tant a l'interior com al voltant del Partit Laborista el debat intel·lectual és viu, i ens adonem que es tracta d'un partit amb una gran capacitat per transformar-se.

Tant Giddens com Elliot i Atkinson fan referències constants als canvis que també està mostrant el Partit Conservador –Conservative and Unionist Party– i parlen de David Cameron, el jove líder tory, com un rival que no es pot menystenir; és evident que això estimula la intel·ligència dels partidaris del laborisme. Al mateix temps tots dos fan un repàs als canvis profunds que viu la societat britànica.

Giddens diu explícitament que els conservadors de Cameron són un repte per a Brown i remarca que aquest no té l'atractiu personal que Blair tenia quan va arribar al poder, cosa que li exigeix basar el seu èxit amb propostes ben fonamentades. Els molts consells que el professor dona al polític es poden resumir en una expressió prou coneguda: «no t'apartis del centre».

Ara bé, cal preguntar-se qui defineix el centre, i Giddens ens diu que això no ho fan els partits sinó els ciutadans. Per tant, el seu consell no consisteix en la idea simplista que el polític busqui quin és el centre per situar-s'hi. L'observació de la realitat indica que el pensament de la majoria social s'ha desplaçat cap a l'esquerra, com ho demostren moltes de les declaracions del líder conser-

¹ ATKINSON, D. i ELLIOT, L. *Fantasy Island. Waking up to the Incredible Economic, Political and Social Illusions of the Blair Legacy*. Constable and Robinson Ltd. Londres, 2007.

Tant a l'interior com al voltant del Partit Laborista el debat intel·lectual és viu, element que afavoreix que sigui un partit amb una gran capacitat per transformar-se

vador que es defineix clarament a favor de la despesa en l'NHS –el sistema nacional de salut que absorbeix al voltant del 10% del PIB– i en l'escola pública.

Avui el centre està més a prop del que tradicionalment consideràvem que era l'esquerra i, en gran part, aquest desplaçament és una conseqüència de la tasca que ha fet, i que ha de continuar fent, el Partit Laborista. Aquest desplaçament del centre cap a l'esquerra s'ha fet alhora que hi han hagut unes transformacions radicals en la manera d'utilitzar la despesa pública; els darrers anys una gran part dels diners que s'han destinat a la construcció de nous hospitals i a la renovació dels antics ha estat sota un esquema de col·laboració entre iniciativa pública i privada. En la mateixa línia, existeixen escoles públiques que reben patrocini privat, és a dir, que la política de benestar funciona sota unes fórmules que han convençut els conservadors.

Però és en l'aspecte econòmic que Elliot i Atkinson són especialment crítics. Els dos autors, relacionats amb el diari d'orientació socialista *The Guardian*, estan convençuts que els èxits econòmics de l'etapa Blair-Brown es basen en una il·lusió; afirmen que les bones xifres macroeconòmiques no corresponen a una millora real de la situació de l'economia britànica. El seu argument principal és que els ciutadans britànics han viscut en una fantasia basada en els avantatges que el comerç internacional ha proporcionat a una economia que importa una gran part dels béns que consumeix.

El fet que aquests béns siguin més i més barats fa viure els consumidors en la il·lusió de ser rics, però no està clar que passarà quan el país s'adoni que ha desmuntat les bases que garanteixen un bon funcionament a llarg termini. Aquesta disponibilitat de béns i serveis relativament barats, a vegades quasi o del tot gratuïts –telèfon per internet, diaris al metro...– en molts casos és responsable del dèficit a la balança comercial i en altres casos depèn de la immigració de treballadors que viuen amb uns ingressos molt baixos. Ha permès mantenir uns ritmes elevats de consum fins a capes no especialment riques d'una societat que tendeix perillosament a la polarització de les rendes dels seus ciutadans.

Segurament, en part pel temor sobre què passarà quan acabi la il·lusió i en part per voluntat de viure en la realitat, no és estrany que Giddens en les seves conclusions faci una crida a la recuperació d'uns valors que, encara que no ho diu explícitament, formen part de la millor tradició britànica: la llibertat i la frugalitat. |

